

ELUPIILT • TIJU RANDVIIR

Rahutuvist õpetajaametini

Olen pisikesest peale kogu aeg tantsinud. Vanemad on rääkinud, et kui olin kolmeaastane, läksin üksinda tuppa, panin toakse kinni ja tantsisin paar-kolm tundi järjest. See oli minu sees.

Balletikooli läksime täditütrega koos samal aastal, kui kool avati 1947. Olin siis kaheksa-aastane. Olen hiljem näinud avaldust, mille mu isa, kes oli sel ajal Eesti draamateatris näitleja, balletikooli direktorile kirjutas: „Palun täitke minu tütre südamesoov.” Nii luuleliselt kirjutas. Ta eriti ei tahtnud, et ma balletikooli lähen. Aga läksin ikka, sest tahtmine oli suur. Täditütar loobus pärast kolmandat klassi, tal kadus huvi ära. Eks minulgi tuli vahel see mõte, aga ema ütles mulle, et kui oled midagi ette võtnud, pead selle lõpuni viima.

Tunnid olid kuus korda nädalas, ka laupäeviti. Ainult pühapäev oli vaba. Õhtuti käisin balletikoolis, hommikuti teises koolis, sest sel ajal balletikoolis üldharidusaineid õppida ei saanud. Balletikoolis läks mul hästi, kehalised eeldused olid head ja klassika hinne alati viis. Koolis olid tulemused tagasihoidlikumad, sest õppimiseks kuigi palju aega ei jäänud.

Algusaastatest peale on balletikoolis olnud tavaks tuua igal kevadel õpilastega lavale üks etendus. Eriti hästi on meelde jäänud, et aastal 1952, kui olin kuuendas klassis, oli lõpulavastuseks ühevaatuseline ballet „Võitlev Korea”, mille seadis lavale üks Leningradi meeskoreograaf. 1950. aastal oli puhkenud Korea sõda viis

Kauaaegne priimabaleriin ja balletipedagoog Tiiu Randviir tunnistab, et lemmikosi on tal teatris olnud palju. Nende hulka kuulub ka Julia roll 1965. aastal Estonias etendunud balletis „Romeo ja Julia”.

õpetaja Liia Leetmaa veenis mind, et võtaksin klassi. Ei tahtnud, aga lõpuks jäin nõusse.

Kaheksa aastat olin õpetaja Stuttgardi balletikoolis ja kolm aastat Viini riigiooperi balletikoolis, kus oli paljudest rahvustest ja väga erineva ettevalmistusega õpilasi. Seal töötades õppisin ise väga palju. Tänu sellele on mul õpilasi paljudes maailma

ÕNNITLEME

75

Helda PiibehtRukkiräägu lasteaia
töötaja

70

Eha MoritzPõlva ühisgümnaasiumi
endine kauaaegne
direktori asetäitja
majanduse alal

65

Kalle AdratValga gümnaasiumi
haldusjuht**Aarne Ibrus**Räpina ühisgümnaasiumi
õpetaja**Viive Lätt**Põlva ühisgümnaasiumi
inglise keele õpetaja

60

Vane ValksaareAugust Kitzbergi nim gümnaasiumi
õpetaja

55

Mare LippingTallinna Pääsküla gümnaasiumi
õpetaja**Sirje Pormeister**

Tartu Veeriku kooli

1952, kui olin kuulus klassis, oli lõpulavastuseks ühevaatuseline ballet „Võitlev Korea”, mille seadis lavale üks Leningradi meeskoreograaf. 1950. aastal oli puhkenud Korea sõda, viis aastat varem olid ameeriklased võtnud kasutusele aatompommi – ballett oligi suunatud imperialismi vastu ja kandud sotsialistliku realismi vaimust. Tegelasid olid vaesed korealased, kes põldudel töötasid ja riisi kasvasid. Meie kooli kõige pikem poiss Heino Aassalu kehastas Ameerika agressorit. Mul on praeguseni meeles see naljakas kostüüm ja papist müts, suur A-täht peal, mis pidi kujutama aatompommi. Mina olin rahutuvi. Kuna olin alles kuendas klassis, aga tantsus oli elemente, mida me ei olnud veel õppinud, tegin oma osa etendusel üsna halvasti. Näiteks oli seal oli üks väga keeruline tõste. Kui kujutada ette, et keegi hoiab käes lipuvarrast, siis piltlikult öeldes oli see lipuvarras minu jalg. Partner tõstis mu kõrgele õhku ja kallutas ettepoole, et tekiks tuvi kujutis. Et tasakaalu hoida, pidin olema suures paindes. Ühes proovis juhtus, et kukkusin ülevalt alla proovisaali põrandale kõhuli. Löökk oli nii tugev, et võttis hinge kinni. Hakkasin seda tõstet kartma, kuid ära seda loomulikult

Balletikooli 1952. aasta lõpulavastuses „Võitlev Korea” tantsis tollal kuuenda klassi õpilane Tiiu Randviir Rahutuvi osa.

ei jäetud. Lõpuks harjusin ja õnneks ei tekkinud ka lavahirmu.

Kui ma pärast balletikooli lõpetamist Estonia teatrisse tantsijaks läksin, oli minu esimene roll peaosas „Luikede järves”. Helmi Puur, kes seda osa tantsis, oli tihti haige ja mul tuli hakata seda rolli õppima. Mäletan, et 1956. aasta märtsis sain 18-aastaseks ja kahe nädala pärast oli esietendus.

Tagantjärele mõeldes oli suur vedamine, et sain kohe oma teatritee alguses nii nõudlikku osa tantsida. Ma ei osanud sellest rollist unistada, see tuli kuidagi loomulikult. Tehniliselt olin küllaltki tugev ja arvan, et sain sellega päris hästi hakkama. Kui Georg Ots mind pärast esietendust lavale

õnnitlema tuli, pidin suurest õnnest minestama, sest eks me kõik olime temasse armunud. See õnnestumine tõstis enesekindlust päris kõvasti ja tekitas tunde, et nüüd olengi tipus. Kahe aasta pärast oli mul võimalus minna aastaks Moskvasse õppima. Moskva Suures Teatris ühe tüdruku tantsimist nähes langes kate silmalt ja enesehinnang läks paika.

Teatris olin 25 aastat. Lemmikroll on mul selle aja jooksul olnud palju. Osi, mida olen vastumeelselt teinud, ainult üksikuid. Hiljem meeldisid mulle rohkem just karakterrollid: Carmen, Kleopatra, Medeia.

Õpetajana hakkasin tööle juba sel ajal, kui ise veel tantsisin. Minu

paljudest rahvastest ja väga erinevate ettevalmistusega õpilasi. Seal töötades õppisin ise väga palju. Tänu sellele on mul õpilasi paljudes maailma paikades.

Olen nõudlik õpetaja. Loodan, et õpilased saavad aru, miks. See on tingitud soovist, et nad üha paremaks saaksid. Kasutan õpetamisel igasuguseid meetodeid, viskan tunnis ka palju nalja, aga olen range. Tantsija puhul on kõige tähtsamad kehalised eeldused ja sisemine tarkus. Lavasarmi ei saa õpetada, see kas on või ei ole. Tantsijas peab olema see seletamatu miski, et temast saaks priimabaleriin.

Nüüdseks olen õpetaja olnud üle 40 aasta. Ehkki ma ei tahtnud pedagoogiks saada, pean tunnistama, et see amet on hakanud mulle väga meeldima.

OOTAME KÕIKI HUVILISI SEMINARILE

**„Lugemisprojektide
sünnipäevapidu”**

15. juunil Kadrioru Saksa Gümnaasiumis.

Registreeruda saab aadressil www.lugemisuhing.ee.

Tallinna Pääsküla gümnaasiumi
õpetaja

Sirje Pormeister

Tartu Veeriku kooli
õpetaja

Maire Saarmann

Tallinna Tondi põhikooli
õpilaskodu kasvataja

Ülle Sass

Uuemõisa lasteaia-alkkooli
raamatukoguhoidja

50

Kersti Sepik

Kauri eralasteaia
lasteaiaõpetaja